EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 19.6.2024
COM(2024) 607 final

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Irlands ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik, strukturpolitik och budgetpolitik

{SWD(2024) 600 final} - {SWD(2024) 607 final}

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Irlands ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik, strukturpolitik och budgetpolitik

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97[1], särskilt artikel 3.3,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

(1) REPowerEU-förordningen[2] antogs den 27 februari 2023 och målet är att fasa ut EU:s beroende av import av ryska fossila bränslen. Detta bidrar till energitrygghet och diversifiering av EU:s energiförsörjning, samtidigt som användningen av förnybar energi, energilagringskapaciteten och energieffektiviteten ökar. Irland har lagt till ett nytt REPowerEU-kapitel i sin nationella återhämtnings- och resiliensplan för att på så sätt finansiera viktiga reformer och investeringar som ska bidra till att målen för REPowerEU uppnås.

---

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241, genom vilken faciliteten för återhämtning och resiliens inrättades, trädde i kraft den 19 februari 2021. Faciliteten för återhämtning och resiliens ger ekonomiskt stöd till medlemsstaterna för genomförandet av reformer och investeringar och utgör en finanspolitisk impuls som finansieras av EU. I enlighet med europeiska planeringsterminens prioriteringar bidrar den till den ekonomiska och sociala återhämtningen och till genomförandet av hållbara reformer och investeringar, i synnerhet för att främja den gröna och den digitala omställningen och göra medlemsstaternas ekonomier mer resilienta. Den bidrar också till att stärka de offentliga finanserna och stimulera tillväxt och sysselsättning på medellång och lång sikt, förbättra den territoriella sammanhållningen inom EU och stödja det fortsatta genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter.

[2] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435 av den 27 februari 2023 om ändring av förordning (EU) 2021/241 vad gäller REPowerEU-kapitel i planer för återhämtning och resiliens och om ändring av förordningarna (EU) nr 1303/2013, (EU) 2021/1060 och (EU) 2021/1755 samt direktiv 2003/87/EG (EUT L 63, 28.2.2023, s. 1). http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj.

(2) Den 16 mars 2023 lade kommissionen fram meddelandet *EU:s konkurrenskraft på lång sikt – efter 2030*[3], som ska ligga till grund för politiska beslut och skapa ramvillkor för ökad tillväxt. I meddelandet fastställs nio ömsesidigt förstärkande faktorer som bidrar till ökad konkurrenskraft. Bland dessa faktorer är tillgång till privat kapital, forskning och innovation, utbildning och kompetens samt den inre marknaden de främsta politiska prioriteringarna för reformer och investeringar, för att ta itu med aktuella produktivitetsutmaningar och bygga upp långsiktig konkurrenskraft i EU och dess medlemsstater. Den 14 februari 2024 följdes detta meddelande av kommissionens årsrapport om den inre marknaden och konkurrenskraften[4]. I rapporten beskrivs de starka sidorna av och utmaningarna för EU:s inre marknad, och den årliga utvecklingen mäts enligt de nio fastställda faktorerna för konkurrenskraft.

(3) Den 21 november 2023 antog kommissionen 2024 års årliga översikt över hållbar tillväxt[5], vilket utgjorde starten för 2024 års omgång av den europeiska planeringsterminen. Den 22 mars 2024 godkände Europeiska rådet prioriteringarna i översikten kring de fyra principerna för konkurrenskraftig hållbarhet. Den 21 november 2023 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, även 2024 års rapport om förvarningsmekanismen, enligt vilken Irland inte är en av de medlemsstater som kan påverkas eller riskerar att påverkas av obalanser och skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen ett yttrande om utkastet till budgetplan för 2024 för Irland. Kommissionen antog också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet, som rådet antog den 12 april 2024, liksom förslaget till 2024 års gemensamma sysselsättningsrapport med en analys av genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningspolitiken och principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter, som rådet antog den 11 mars 2024.

(4) Den 30 april 2024 trädde EU:s nya ramverk för ekonomisk styrning i kraft. Ramverket omfattar Europaparlamentets och rådets nya förordning (EU) 2024/1263 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97. Det inbegriper också den ändrade förordningen (EG) nr 1467/97 om påskyndande och förtydligande av tillämpningen av förfarandet vid alltför stora underskott och det ändrade direktivet 2011/85/EU om krav på medlemsstaternas budgetramverk[6]. Målen för det nya ramverket är en hållbar offentlig skuldsättning och en hållbar och inkluderande tillväxt genom gradvis konsolidering av de offentliga finanserna samt reformer och investeringar. Ramverket främjar nationellt egenansvar och har ett större fokus på ett medelfristigt perspektiv, i kombination med en effektivare och mer enhetlig övervakning. Varje medlemsstat bör lämna in en nationell medelfristig finans- och strukturpolitisk plan till rådet och kommissionen. De nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planerna innehåller en medlemsstats åtaganden vad gäller offentliga finanser, reformer och investeringar och omfattar en planeringshorisont på

---

3 COM(2023) 168 final.

4 COM(2024) 77 final.

5 COM(2023) 901 final.

6 Rådets förordning (EU) 2024/1264 av den 29 april 2024 om ändring av förordning (EG) nr 1467/97 om påskyndande och klargörande av genomförandet av förfarandet vid alltför stora underskott (EUT L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj) och rådets direktiv (EU) 2024/1265 av den 29 april 2024 om ändring av direktiv 2011/85/EU om krav på medlemsstaternas budgetramverk (EUT L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

fyra eller fem år, beroende på valperiodens längd i medlemsstaten. Nettoutgiftsbanan[7] i de nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planerna bör uppfylla kraven i förordning (EU) 2024/1263, inbegripet kraven på att den offentliga bruttoskulden senast vid anpassningsperiodens slut förs in, eller hålls kvar, på en sannolikt nedåtgående bana, eller att den ligger kvar på en sund nivå under 60 % av BNP, och på att få ned och/eller hålla det offentliga underskottet under referensvärdet på 3 % av BNP på medellång sikt. Om en medlemsstat åtar sig att genomföra ett antal relevanta reformer och investeringar i enlighet med kriterierna i förordning (EU) 2024/1263 får anpassningsperioden förlängas med högst tre år. För att stödja utarbetandet av dessa planer kommer kommissionen den [21 juni] 2024 att ge medlemsstaterna vägledning om innehållet i planerna och de efterföljande årliga lägesrapporter som de kommer att behöva lämna in, och kommer, i enlighet med artikel 5 i förordning (EU) 2024/1263, att översända teknisk vägledning om finanspolitiska anpassningar till dem (referensbanor och teknisk information, i tillämpliga fall). Medlemsstaterna bör lämna in sina medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer senast den 20 september 2024, såvida inte medlemsstaten och kommissionen enas om att förlänga tidsfristen med en rimlig tidsperiod. Medlemsstaterna bör säkerställa att nationella parlament involveras och att man samråder med oberoende finanspolitiska institutioner, arbetsmarknadens parter och andra nationella berörda parter, när så är lämpligt.

(5) Europeiska planeringsterminen 2024 fortsätter att utvecklas i takt med genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens. Ett fullständigt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanerna är fortsatt viktigt för att de politiska prioriteringarna inom ramen för den europeiska planeringsterminen ska ge resultat, eftersom planerna bidrar till en effektiv hantering av alla eller en betydande del av de utmaningar som konstaterats i de relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdats på senare år. De landsspecifika rekommendationerna från 2019, 2020, 2022 och 2023 är dessutom relevanta även för återhämtnings- och resiliensplaner som granskats, uppdaterats eller ändrats i enlighet med artiklarna 14, 18 och 21 i förordning (EU) 2021/241.

(6) Den 28 maj 2021 lämnade Irland in sin nationella återhämtnings- och resiliensplan till kommissionen i enlighet med artikel 18.1 i förordning (EU) 2021/241. Kommissionen har med stöd av artikel 19 i förordning (EU) 2021/241 bedömt återhämtnings- och resiliensplanens relevans, ändamålsenlighet, effektivitet och enhetlighet i enlighet med bedömningsriktlinjerna i bilaga V till den förordningen. Den 8 september 2021 antog rådet ett beslut om godkännande av bedömningen av Irlands återhämtnings- och resiliensplan[8], som ändrades den 8 december 2023 enligt artikel 18.2 i förordning (EU) 2021/241 för att uppdatera det högsta ekonomiska bidraget för icke återbetalningspliktigt ekonomiskt stöd. Delutbetalningarna ska verkställas på villkor att kommissionen fattar ett beslut i enlighet med artikel 24.5 i förordning (EU) 2021/241 om att Irland på ett tillfredsställande sätt har uppnått de relevanta delmål och mål som angetts i rådets genomförandebeslut. För att delmålen och målen ska anses ha

---

7 Nettoutgifter enligt definitionen i artikel 2 i rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 (EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj). Med nettoutgifter avses offentliga utgifter efter avdrag för i) ränteutgifter, ii) diskretionära åtgärder på inkomstsidan, iii) utgifter för unionsprogram som till fullo motsvaras av inkomster i form av unionsmedel, iv) nationella utgifter för samfinansiering av program som finansieras av unionen, v) konjunkturberoende delar av utgifter för arbetslöshetsersättning samt vi) engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder.

8 Rådets genomförandebeslut av den 8 december 2023 om godkännande av bedömningen av Irlands återhämtnings- och resiliensplan (15965/2023).

uppnåtts på ett tillfredsställande sätt får delmål och mål som tidigare uppnåtts inte ha upphävts.

(7) Den 30 april 2024 lämnade Irland in sitt nationella reformprogram för 2024 och den 10 maj 2024 sitt stabilitetsprogram för samma år, i enlighet med artikel 4.1 i förordning (EG) nr 1466/97. I enlighet med artikel 27 i förordning (EU) 2021/241 återspeglar 2024 års nationella reformprogram också Irlands halvårsvisa rapporter om framstegen avseende målen i återhämtnings- och resiliensplanen.

(8) Den 19 juni 2024 offentliggjorde kommissionen 2024 års landsrapport för Irland[9]. Rapporten innehöll en bedömning av hur väl Irland hade lyckats med de relevanta landsspecifika rekommendationer som rådet antog mellan 2019 och 2023, och en utvärdering av landets genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen. Utifrån denna analys konstaterades i landsrapporten brister i fråga om de utmaningar som inte eller endast delvis hade åtgärdats genom återhämtnings- och resiliensplanen, och även nya och framväxande utmaningar. I landsrapporten behandlades också Irlands framsteg avseende genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter och med att uppnå EU:s överordnade mål för sysselsättning, kompetens och fattigdomsbekämpning samt framstegen med att uppnå FN:s mål för hållbar utveckling.

(9) Enligt uppgifter som validerats av Eurostat[10] låg Irlands offentliga överskott kvar på 1,7 % av BNP 2023, samtidigt som den offentliga bruttoskulden minskade från 44,4 % av BNP i slutet av 2022 till 43,7 % i slutet av 2023.

(10) Den 12 juli 2022 rekommenderade rådet[11] Irland att under 2023 vidta åtgärder för att säkerställa att ökningen av de nationellt finansierade primära löpande utgifterna är i linje med en neutral inriktning på politiken[12], med beaktande av ett fortsatt tillfälligt och riktat stöd till de hushåll och företag som drabbas hårdast av de höjda energipriserna och till människor som flyr från Ukraina. Irland rekommenderades dock ändå att anpassa de löpande utgifterna efter den föränderliga situationen. Irland rekommenderades även att öka de offentliga investeringarna för den gröna och den digitala omställningen och för energitrygghet med beaktande av REPowerEU-initiativet, inbegripet med hjälp av faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsmedel. Enligt kommissionens beräkningar var den finanspolitiska inriktningen[13] 2023 expansiv, med 0,9 % av BNP, i en situation med hög inflation. Ökningen av nationellt finansierade primära löpande utgifter (efter avdrag för diskretionära åtgärder på inkomstsidan) under 2023 gav ett expansivt bidrag på 0,8 % av BNP till den

9 SWD(2024) 607 final.

10 Eurostats euroindikatorer, 22.4.2024.

11 Rådets rekommendation av den 12 juli 2022 om Irlands nationella reformprogram 2022 med avgivande av rådets yttrande om Irlands stabilitetsprogram 2022 (EUT C 334, 1.9.2022, s. 52).

12 Enligt kommissionens vårprognos 2024 beräknas Irlands potentiella produktionstillväxt på medellång sikt 2023, som används för att mäta den finanspolitiska inriktningen, uppgå till 9,2 % i nominella termer, baserat på den 10-åriga genomsnittliga reala potentiella tillväxttakten och BNP-deflatorn 2023.

13 Den finanspolitiska inriktningen definieras som ett mått på den årliga förändringen i det underliggande saldot för de offentliga finanserna. Syftet är att bedöma den ekonomiska impuls som härrör från finanspolitiska åtgärder, både sådana som är nationellt finansierade och sådana som finansieras genom EU-budgeten. Den finanspolitiska inriktningen mäts som skillnaden mellan i) den potentiella tillväxten på medellång sikt och ii) förändringen i primära utgifter efter avdrag för diskretionära åtgärder på inkomstsidan (utan att beakta tillfälliga covid-19-relaterade krisåtgärder) och inbegripet utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsmedel.

finanspolitiska inriktningen. Detta inbegriper den minskade kostnaden på 0,1 % av BNP för de riktade krisstödåtgärderna till de hushåll och företag som är de mest utsatta för höjda energipriser. Detta inbegriper också högre kostnader för tillfälligt skydd för fördrivna personer från Ukraina (ökning med 0,1 % av BNP). Det expansiva bidraget från nationellt finansierade primära löpande nettoutgifter 2023 berodde därför inte på det riktade krisstödet till de hushåll och företag som är mest utsatta för höjda energipriser, och endast delvis på stöd till människor som flyr från Ukraina. Den expansiva ökningen av nationellt finansierade primära löpande utgifter (efter avdrag för diskretionära åtgärder på inkomstsidan) berodde även på permanenta höjningar av löner i den offentliga sektorn och sociala förmåner samt högre utgifter inom hälso- och sjukvården. Sammanfattningsvis var 2023 års ökning av nationellt finansierade primära löpande utgifter inte i linje med rådets rekommendation. Utgifter som finansierades med bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-medel uppgick till 0,1 % av BNP 2023. Nationellt finansierade investeringar uppgick till 2,3 % av BNP 2023, vilket motsvarar en ökning med 0,2 procentenheter jämfört med 2022. Irland finansierade ytterligare investeringar genom faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-medel. Irland finansierade offentliga investeringar i den gröna och den digitala omställningen och i energitrygghet, såsom elektrifiering av pendeltåg och ett program för att förse skolor med digital infrastruktur, vilket delvis finansieras genom faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-medel.

(11) De viktigaste prognoserna i stabilitetsprogrammet för 2024 kan sammanfattas på följande sätt: Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för budgetprognoserna förutspår en ökning av BNP i fasta priser med 2,6 % 2024 och med 3,9 % 2025, medan HIKP-inflationen beräknas uppgå till 2,1 % både 2024 och 2025. Det offentliga överskottet förväntas minska till 1,6 % av BNP 2024 men öka till 1,7 % av BNP 2025, medan den offentliga skuldkvoten beräknas minska till 41,5 % i slutet av 2024 och till 39,5 % i slutet av 2025. Efter 2025 beräknas det offentliga överskottet minska till 1,5 % av BNP 2026 men öka till 1,7 % 2027. Det offentliga saldot förväntas därför ligga kvar under referensvärdet för underskott på 3 % av BNP under programperioden. Efter 2025 beräknas i sin tur den offentliga skuldkvoten gradvis minska till 37,8 % 2026 och till 36,7 % 2027.

(12) I kommissionens vårprognos 2024 beräknas BNP i fasta priser öka med 1,2 % 2024 och med 3,6 % 2025, och HIKP-inflationen beräknas ligga på 1,9 % 2024 och 1,8 % 2025.

(13) Enligt kommissionens vårprognos 2024 väntas ett offentligt överskott på 1,3 % av BNP för 2024 medan den offentliga skuldkvoten beräknas minska till 42,5 % i slutet av 2024. De mindre överskotten återspeglar en försiktig strategi när det gäller en eventuell fortsatt hög utgiftsökning 2024 och 2025. Minskningen av den offentliga skuldkvoten 2024 återspeglar främst det offentliga överskottet och skulle vara större om det inte vore för betydande stock-/flödesjusteringar. Enligt kommissionens beräkningar väntas den finanspolitiska inriktningen vara i stort sett neutral, på -0,1 % av BNP under 2024.

(14) Enligt kommissionens vårprognos 2024 kommer utgifter på mindre än 0,1 % av BNP att finansieras genom icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten för återhämtning och resiliens under 2024, såsom under 2023. Utgifter som finansieras genom bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens kommer att möjliggöra högkvalitativa investeringar och produktivitetshöjande reformer utan att ha någon direkt inverkan på Irlands offentliga saldo och skuldsättning.

(15) Den 14 juli 2023 rekommenderade rådet[14] Irland att upprätthålla en sund offentligfinansiell ställning under 2024. Medlemsstaterna uppmanades att vid genomförandet av budgeten för 2023 och vid utarbetandet av utkastet till budgetplan för 2024 ta hänsyn till det faktum att kommissionen skulle föreslå för rådet att man inleder underskottsbaserade förfaranden vid alltför stora underskott grundval av utfallsdata för 2023. Enligt kommissionens vårprognos 2024 beräknas Irlands strukturella saldo uppgå till 1,8 % av BNP 2024, en ökning från 1,0 % 2023, och ligger därmed över landets medelfristiga budgetmål om ett strukturellt saldo på -0,5 % av BNP. Detta överensstämmer med rådets rekommendation.

(16) Rådet rekommenderade vidare Irland att vidta åtgärder för att avveckla krisstödsåtgärderna på energiområdet så snart som möjligt under 2023 och 2024. Rådet angav dessutom att om nya energiprishöjningar skulle kräva nya eller fortsatta stödåtgärder bör Irland säkerställa att de är inriktade på att skydda sårbara hushåll och företag, att de ryms inom budgeten och att de inte påverkar incitamenten till energibesparingar. Enligt kommissionens vårprognos 2024 beräknas nettobudgetkostnaden[15] för krisstödsåtgärderna på energiområdet uppgå till 0,4 % av BNP år 2023 och väntas uppgå till 0,1 % år 2024 och 0,0 % år 2025. Krisstödsåtgärderna på energiområdet förväntas vara avvecklade så snart som möjligt under 2023 och 2024. Detta överensstämmer med rådets rekommendation.

(17) Rådet rekommenderade vidare Irland att även upprätthålla nivån på nationellt finansierade offentliga investeringar och säkerställa ett effektivt utnyttjande av bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-medel för att i synnerhet främja den gröna och den digitala omställningen. Enligt kommissionens vårprognos 2024 kommer de nationellt finansierade offentliga investeringarna att öka till 2,5 % av BNP under 2024 (från 2,3 % av BNP 2023). Detta överensstämmer med rådets rekommendation. Offentliga utgifter som finansieras med inkomster i form av EU-medel – däribland bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens – förväntas vara oförändrade på 0,1 % av BNP under 2024.

(18) Baserat på de politiska åtgärder som är kända vid stoppdatumet för prognosen och vid oförändrad politik förutses i kommissionens vårprognos 2024 ett offentligt överskott på 1,2 % av BNP 2025. Den offentliga skuldkvoten beräknas minska till 41,3 % fram till slutet av 2025. Minskningen av den offentliga skuldkvoten 2025 återspeglar främst det offentliga överskottet och skulle vara större om det inte vore för betydande stock-/flödesjusteringar.

(19) Det finns farhågor om hur kostnadseffektiviteten i hälso- och sjukvårdssystemet påverkar den finanspolitiska hållbarheten. Irland är det enda landet i EU som inte har allmän primärvård, vilket ökar trycket på sjukhusen. Den åldrande befolkningen förväntas sätta press på hälso- och sjukvårdssystemet och leda till att de offentliga hälso- och sjukvårdsutgifterna ökar med 1,5 procentenheter av BNP fram till 2070, vilket är långt över den beräknade ökningen på 0,4 procentenheter i EU.

(20) I enlighet med artikel 19.3 b i förordning (EU) 2021/241 och kriterium 2.2 i bilaga V till samma förordning ska återhämtnings- och resiliensplanen omfatta ett stort antal ömsesidigt förstärkande reformer och investeringar som ska vara genomförda senast

[14] Rådets rekommendation av den 14 juli 2023 om Irlands nationella reformprogram 2023 med avgivande av rådets yttrande om Irlands stabilitetsprogram 2023 (EUT C 312, 1.9.2023, s. 58).

[15] Rådets rekommendation av den 14 juli 2023 om Irlands nationella reformprogram 2023 med avgivande av rådets yttrande om Irlands stabilitetsprogram 2023 (EUT C 312, 1.9.2023, s. 58).

2026. De förväntas bidra till att effektivt ta itu med alla eller en betydande del av de utmaningar som konstaterats i relevanta landsspecifika rekommendationer. Inom denna snäva tidsram är det viktigt att snabbt gå vidare med ett effektivt genomförande av planen, inbegripet REPowerEU-kapitlet, för att stärka Irlands konkurrenskraft på lång sikt genom den gröna och den digitala omställningen, samtidigt som social rättvisa säkerställs. För att uppfylla åtagandena i planen senast i augusti 2026 är det viktigt att Irland fortsätter att genomföra reformer och påskyndar investeringarna genom att ta itu med de förseningar som uppstår och samtidigt säkerställa en stark administrativ kapacitet. Detta inbegriper inlämning i tid av kommande betalningsansökningar. Att lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter, det civila samhället och andra berörda parter deltar på ett systematiskt sätt är fortsatt avgörande för att säkerställa ett brett egenansvar för ett framgångsrikt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen.

(21) Som en del av halvtidsöversynen av de sammanhållningspolitiska fonderna ska Irland i enlighet med artikel 18 i förordning (EU) 2021/1060 se över varje program senast i mars 2025, med beaktande av bland annat de utmaningar som konstaterats i de landsspecifika rekommendationerna 2024 och den nationella energi- och klimatplanen. Denna översyn utgör grunden för den slutgiltiga tilldelningen av de EU-medel som ingår i varje program. Irland har gjort framsteg i genomförandet av sammanhållningspolitiken och den europeiska pelaren för sociala rättigheter, men utmaningar kvarstår. De ekonomiska och sociala skillnaderna mellan storstadsområden och andra områden i landet är fortfarande betydande, särskilt i den nordvästra regionen. Det finns betydande brister i integrationen av mindre gynnade grupper på arbetsmarknaden, som i oproportionerligt hög grad riskerar att drabbas av fattigdom och social utestängning. De prioriteringar som överenskommits i programmen är fortfarande relevanta, men det är viktigt att påskynda genomförandet av dem. Målet att stärka ekosystemen för innovation på regional nivå är fortfarande relevant, vilket inbegriper målet att minska innovationsklyftan mellan den nordvästra regionen och de två andra regionerna. Det förblir viktigt att främja tillgången till sociala tjänster och utveckla riktade kompetensåtgärder för de grupper som har sämst förutsättningar, i syfte att ta itu med bristen på arbetskraft, fattigdom och social utestängning. Irland skulle kunna utnyttja den europeiska plattformen för strategisk teknik för att främja investeringar i digitalisering och digital omställning i små och medelstora företag samt i forskning om ren energiteknik, i linje med strategin för smart specialisering och strategin ”Vision of Ireland’s Industry 4.0 Strategy 2020–2025” samt inrättandet av Future Manufacturing Ireland.

(22) Utöver de ekonomiska och sociala utmaningar som omfattas av planen för återhämtning och resiliens och andra EU-medel står Irland inför flera utmaningar som har koppling till dricksvattenförsörjning och avloppsrening samt avfallshanteringssystemet. Dessutom kvarstår utmaningar när det gäller elsystem, energiinfrastruktur och smart nätteknik samt energieffektivitet.

(23) Det finns fortfarande betydande brister inom vatten- och avloppsvattensektorerna som påverkar vattenkvaliteten, vilket förvärras av ihållande höga läckagenivåer i vattenförsörjningssystemet. Irland underpresterar enligt de standarder som anges i direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse, eftersom en betydande mängd avloppsvatten från tätbebyggelse fortfarande inte behandlas eller inte samlas in, vilket till stor del beror på föråldrad infrastruktur. En betydande andel av den irländska befolkningen saknar fortfarande anslutning till system för åtminstone sekundär rening av avloppsvatten. Vattenuttag och förändringar av vattenförekomster kontrolleras inte

i tillräcklig utsträckning eftersom en lämplig rättslig ram saknas. Bristen på lämplig infrastruktur för att tillhandahålla dricksvatten och för uppsamling och rening av avloppsvatten kan begränsa uppförandet av bostäder eller industrier i vissa områden och därmed påverka konkurrenskraften.

(24) Irlands energisystem fortsatte att visa tecken på sårbarhet under 2023 eftersom elpriserna i detaljistledet förblev högre än EU-genomsnittet. Under den andra hälften av 2023 var elpriserna för hushållskonsumenter i Irland de högsta i hela EU, och de är fortfarande höga. Irland har fastställt ambitiösa mål för andelen förnybar elproduktion och har påbörjat utbyggnaden av fler förnybara energikällor, vilket kommer att sätta press på elsystemet på grund av de ökade volymerna av intermittent produktion. Det behövs ytterligare nätkapacitet både på överförings- och distributionsnivå, inklusive nya gränsöverskridande projekt. Konsekvenserna av otillräcklig nätkapacitet påverkar också konkurrenskraften, särskilt när det gäller att locka till sig och behålla företag. Kapacitetsbegränsningarna leder också till högre produktionskostnader, vilket kan verka avskräckande för företag. Den nationella tillsynsmyndigheten har fått i uppdrag att lägga fram en plan för flexibilitet på efterfrågesidan för att göra det möjligt för det irländska energisystemet att fungera på ett effektivt sätt, med stora andelar förnybar el. Flexibilitet på efterfrågesidan och betydande uppgraderingar av infrastrukturen för överföring, distribution och lagring kommer att vara avgörande om Irland ska kunna uppnå det mål på 80 % förnybar el som fastställs i dess klimathandlingsplan, minska begränsningarna av den förnybara produktionen och integrera den planerade produktionen av havsbaserad vindkraft på 5 GW senast 2030. Det krävs ytterligare åtgärder för att främja flexibilitet på efterfrågesidan och konsumenternas deltagande i distribuerade energiresurser för att säkerställa konsumenternas egenmakt och samtidigt förbättra energisystemets flexibilitet. Detta inbegriper att konsumenterna ska vara delaktiga i balanserings- och flexibilitetstjänster.

(25) Trots framsteg i genomförandet av olika initiativ för att förbättra energieffektiviteten krävs fortsatta åtgärder för att minska byggnadsbeståndets energiförbrukning och koldioxidutsläpp, framför allt energiuppgraderingar i bostäder, eftermontering och en påskyndad övergång till förnybar uppvärmning. Irland har fortfarande inte lyckats begränsa energianvändningen, som beräknas öka fram till 2030 enligt Irlands nationella energiprognosrapport och överskrida de sektoriella utsläppstak som fastställts för sektorn för den byggda miljön. Även om den faktiska volymen eftermodifieringar fortfarande är begränsad har Irland börjat genomföra de ambitiösa målen i sin klimathandlingsplan. Mer än 400 miljoner euro anslogs till energieffektivitet i byggnader inom ramen för 2024 års statliga budget. Genomförandet av de omfattande energibesparingsprogrammen för den offentliga sektorn skulle kunna öka det offentliga byggnadsbeståndets energiprestanda. Det krävs också ytterligare insatser för att ta itu med energiförbrukningen inom transport- och industrisektorn genom ytterligare elektrifiering av pendeltåg och incitament till energiövervakning och energikontrollsystem.

(26) Mot bakgrund av de nära inbördes kopplingarna mellan ekonomierna i euroområdet och deras totala bidrag till Ekonomiska och monetära unionens funktion, rekommenderade rådet 2024 att medlemsstaterna i euroområdet vidtar åtgärder, inbegripet genom sina återhämtnings- och resiliensplaner, för att genomföra rekommendationen om euroområdets ekonomiska politik. För Irland bidrar rekommendationerna 1, 2, 3 och 4 till genomförandet av den första, andra och fjärde rekommendationen för euroområdet.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Irland att 2024 och 2025 vidta följande åtgärder:

1. Lämna in den medelfristiga finans- och strukturpolitiska planen i tid. Ta itu med den förväntade ökningen av åldersrelaterade utgifter genom att göra hälso- och sjukvårdssystemet mer kostnadseffektivt.

2. Ta itu med framväxande förseningar för att möjliggöra ett fortsatt, snabbt och effektivt genomförande av planen för återhämtning och resiliens, inklusive REPowerEU-kapitlet när detta har antagits, för att säkerställa att reformer och investeringar har slutförts senast i augusti 2026. Påskynda genomförandet av de sammanhållningspolitiska programmen. Inom ramen för halvtidsöversynen fortsätta att fokusera på de överenskomna prioriteringarna, samtidigt som möjligheterna att öka konkurrenskraften med hjälp av den europeiska plattformen för strategisk teknik beaktas.

3. Öka investeringarna i dricksvatten- och avloppsvatteninfrastruktur för att förbättra vattenkvaliteten och minska läckaget.

4. Stärka insatserna för att förbättra elsystemets flexibilitet och modernisera och utöka nätkapaciteten. Utarbeta och genomföra en strategi för att främja efterfrågeflexibilitet och effektivisera planeringen och tillståndsgivningen för lagringsanläggningar och nätanslutningar. Stärka insatserna för att förbättra privata byggnaders energiprestanda för att sänka energiräkningarna och energisystemkostnaderna.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande